

1 Inngangur

Borgarstjórn ákvað á fundi sínum 2. júní 2020 að unnin yrði langtímaáætlun um fjármál og fjárfestingu Reykjavíkurborgar, Græna planið, byggt á hugmyndafræði sjálfbærni, sem legði fram skýra framtíðarsýn um blómstrandi og kolefnishlutlaust borgarsamfélag þar sem allir geta fundið sér tilgang og hlutverk.

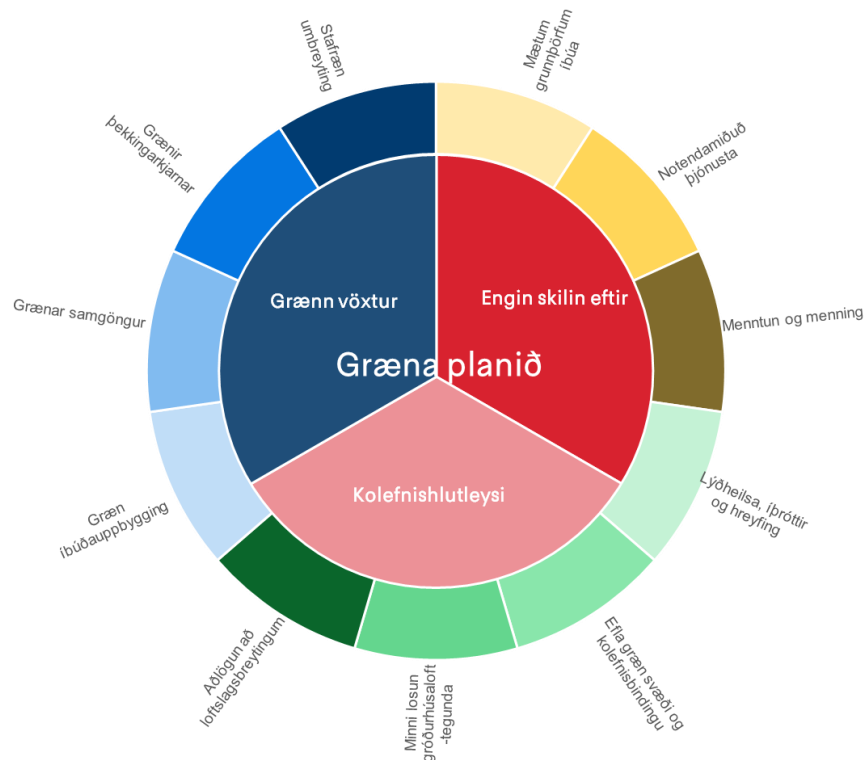
Græna planið var samþykkt í borgarstjórn 15. desember 2021. Græna planið er sóknaráætlun Reykjavíkurborgar sem dregur saman á einn stað helstu lykilverkefni og grænar fjárfestingar í borginni á komandi 10 árum.

Græna planið er viðbragð við þeim efnahagslegu áföllum sem kórónaveirufaraldurinn hefur haft í för með sér en ekki síður framtíðarsýn sem felur í sér blómlegri og grænni borg jafnra tækifæra fyrir alla borgarbúa.

Græna planið er framtíðarsýn um borgarsamfélag sem einkennist af heilnæmu umhverfi, jöfnum tækifærum og öflugu atvinnulífi sem gengur ekki á náttúruauðlindir.

Lykilviddir græna plansins eru þrjár; efnahagsleg, samfélagsleg og umhverfisleg en sjálfbærni næst ekki nema tillit sé tekið til allra þriggja þátta.

Í aðgerðaáætlun Græna plansins 2021 er að finna stefnur, áætlanir og aðgerðir fyrir árið 2021. Fyrirhugað er að leggja ársfjórðungslega fyrir borgarráð stöðuskýrslu þar sem farið er yfir stöðu helstu verkefna, einkum m.t.t. til yfirlits í viðauka við [skýrslu um Græna planið](#) þar sem sett var fram yfirlit yfir stefnur, áætlanir og aðgerðir sem yrðu í forgangi árið 2021. Nánari upplýsingar má sjá á [heimasíðu Græna plansins](#).



2 Vaxandi borg

Þróun atvinnulífs til 2030

GRÆNN VÖXTUR

Í Reykjavík er kraftmikið, samkeppnishæft borgarsamfélag og frjósamur jarðvegur fyrir skapandi hugmyndir sem laðar fólk að til búsetu, heimsóknna og athafna



Aðgerðir í fjármálum

Borgarstjórn hefur í fyrsta sinn sett sér **fjármálastefnu** og er hún til 10 ára. Þar er að finna með heildstæðum hætti þau markmið sem sett hafa verið til að vaxa út úr samdrættinum sem fylgt hefur COVID-19 faraldrinum og til að takast á við framtíðina. Skilaboð borgarstjórnar eru kröftug viðbrögð gegn atvinnuleysi og samdrætti með fjárfestingaráttaki til þriggja ára ásamt virkni- og vinnumarkaðsaðgerðum.

Til að ná markmiðum fjármálastefnu hefur verið sett fram **aðgerðaráætlun í fjármálum**. Þær aðgerðir sem eru tilteknar í aðgerðaráætluninni eru annaðhvort í undirbúningi eða þegar hafnar.

Í febrúar sl. samþykkt borgarstjórn að veita 460 m.kr. í **vinnu- og virkniaðgerðir**. Ávinningur af þessum aðgerðum er byrjaður að birtast en t.d. var fjöldi notenda á fjárhagsaðstoð fyrstu sex mánuði ársins 1.287 að meðaltali eða um 23% undir áætlun. Vænst er til þess að til lengri tíma leiði aðgerðirnar til minni útgjalda borgarinnar og sterkari viðspyrnu á vinnumarkaði

Þriggja ára **fjárfestingaráttak í stafrænni umbreytingu** er gríðarlega mikilvægt verkefni sem þegar er komið í undirbúning. Starfseiningar og þjónustupættir borgarinnar eru beðin um að líta til þeirra tækifæra sem eru til staðar og velja verkefni í ljósi þess ávinnings sem hægt er að ná. Markmiðið er að ná fram skilvirkari þjónustu stytta boðleiðir. Lögð er áhersla á sókn borgarinnar og nútímavæðingu í rekstri.

Þá er hafin undirbúningur við **miðlæg innkaup** en á fyrri hluta ársins tók til starfa innkaupastjóri borgarinnar og er hans hlutverk að leita hagkvæmustu lausna í innkaupum og rekstri. Gert er ráð fyrir að ávinningur af verkefninu muni birtast strax á næsta ári.

Húsnæðis- og úthlutunaráætlun

Markmið Græna plansins er að **árlega verði byggðar 1.000 íbúðir** og þar af verði 250 íbúðir á vegum húsnæðisfélaga.

Mikill kraftur einkenndi húsnæðisuppbyggingu í Reykjavík á öðrum ársfjórðung ársins 2021. Byggingarfulltrúi samþykkti áform fyrir uppbyggingu á 485 íbúðum og hófust framkvæmdir við byggingu á 276 íbúðum á þessum þremur mánuðum. Það eru um **2.400 íbúðir í byggingu** í Reykjavík í lok annars ársfjórðung.

Á öðrum ársfjórðungi var skipulag auglýst til kynningar á reitum þar sem byggja má yfir 5.000 íbúðir og skipulag var samþykkt á reitum þar sem byggja má 1.000 íbúðir. Þá hafa á árinu verið gerðir samningar á fjölda reitum þar sem byggja má hátt í tvö þúsund íbúðir.

Stefnt er að því að leggja fram uppfærða **úthlutunaráætlun** lóða á þriðja ársfjórðung.

Grænir þekkingarkjarnar

Vinna við **nýtt félag miðborgarinnar** gengur vel og er stefnt að ráðstefnu í haust þar sem sú vinna verður kynnt ásamt stöðu verkefna varðandi þróun á atvinnuhúsnæði í miðborginni. Stór áfangi náðist varðandi miðborgina þegar ákveðið var að **Listaháskóli Íslands** myndi flytjast í húsnæði Tollstjóra við Tryggvagötu 19. Undirbúningur alþjóðlegrar markaðssetningar Þekkingarþorpsins í Vatnsmýri undir heitinu **Reykjavík Science City** er í fullum gangi undir forystu Íslandsstofu. Undirbúningur að stofnun þekkingarkjarna í **Gufunesi** er hafin auk þess sem nokkrar eignir þar eru nú í sölufarli undir verkefni á sviði skapandi greina. Deiliskipulagsvinna við nýtt athafnasvæði við **Hólmsheiði** er í fullum gangi og hafa áhugasamir aðilar þegar óskað eftir lóðarvilyrðum á svæðinu undir sína starfsemi.

Markaðsátak í ferðamálum

Innlend **markaðssetning fól af stað** af fullum þunga í maí undir merkjum Borgarinnar okkar á öllum helstu miðlum. Erlend markaðssetning, undir merkjum RE, var áfram unnin í gegnum samfélagsmiðla, almannatengsl og samstarfsverkefni. Eftir undirbúning í vor fór herferðin formlega af stað á erlendum mörkuðum í byrjun júlí.

Framan af sumri naut Ísland og Reykjavíkurborg meðbyrs hvað ferðapjónustu varðar vegna árangurs gagnvart COVID-19 og þess að hafa verið í fararbroddi með afléttingar takmarkana en **samkeppnin harðnar hratt** og það verður áfram áskorun skv. greiningum Íslandsstofu að sannfæra ferðamenn um að velja Ísland fram yfir aðra áfangastaði (greiningar Íslandsstofu¹). Því er áfram mikilvægt að sinna öflugum markaðsstarfi á okkar helstu mörkuðum.

Framboð af gistingu og afþreyingu er til staðar og eftirspurnarhliðin á ferðapjónustu hefur vaxið þétt undanfarið. Ferðamálstofa gerir ráð fyrir að um 890.000 ferðamenn

¹ Samantekt upplýsinga frá Íslandsstofu, m.a. úr [viðhorfskönnun meðal erlendra söluaðila um íslenska ferðapjónustu](#) frá júní 2021.

muni sækja landið heim á þessu ári og að á næsta ári verði fjöldinn svipaður og 2019, þ.e. um 1.950 þúsund (Greining Ferðamálastofu²).

Skv. fjárhagsgreiningu KPMG sem unnin var fyrir Ferðamálastofu árið 2020 var **staða ferðapjónustunnar veik** fyrir COVID-19, en staða greinarinnar hafði versnað á árinu 2019. Mörg fyrirtæki voru með of háa skuldsetningu miðað við rekstrarafkomu og lítið eigið fé og því illa í stakk búin fyrir algjört tekjufall vegna COVID-19 (Greining KPMG fyrir Ferðamálastofu³).

² <https://www.ferdamalastofa.is/is/um-ferdamalastofu/frettir/category/1/ferdamalastofa-gerir-rad-fyrir-taeplega-2-milljonum-ferdamanna-a-naesta-ari>

³ <https://www.ferdamalastofa.is/static/files/ferdamalastofa/Frettamyndir/2020/desember/fjarhagsgreining-stada-ferdathjonustufyrirtækja-2019.pdf>

3 Græn borg

Áratugur aðgerða framundan í umhverfis- og loftslagsmálum

KOLEFNISHLUTLAUS BORG

Reykjavík er blómleg, skemmtileg og heilbrigð borg sem verður kolefnishlutlaus árið 2040.



Grænn vöxtur í aðalskipulagi og aðgerðir í loftslagsmálum

Stefnumótun – Aðalskipulag og hjólreiðaáætlun

Aðalskipulag til ársins 2040 í auglýsingu

Tillögur að umfangsmiklum **breytingum á Aðalskipulagi Reykjavíkur** voru samþykktar í auglýsingu á fundi borgarstjórnar þann 15. júní. Breytingarnar snúa einkum að stefnu um íbúðabyggingu innan þéttbýlismarkna borgarinnar. Auk þess eru boðaðar stöku breytingar á völdum atvinnusvæðum og samgönguinnviðum. Tillögurnar gera einnig ráð fyrir því að tímabil aðalskipulagsins verði framlengt til ársins 2040 og í tilefni þess eru sett fram ný megin markmið í völdum málaflokkum. Drög að tillögunum voru í forkynningu síðastliðinn vetur. Fjölmargar athugasemdir komu fram við drögin og hefur verið komið til móts við margar þeirra í þeirri tillögu sem nú er í auglýsingu. Tekið verður við ábendingum og athugasemdum til 31. ágúst.

Ný hjólreiðaáætlun var samþykkt í borgarstjórn 15. júní 2021 og stýrihópur um innleiðingu skipaður 7. júlí. Borgarráð hefur samþykkt að bjóða út framkvæmdir við hjólreiðastíga fyrir **1,5 milljarð** króna á þessu ári.

Drögum úr losun gróðurhúsalofttegunda

Nýr og grænn borgarhluti

Tillögur að deiliskipulagi fyrir fyrstu tvo áfanga í **uppbyggingu Ártúnshöfða og Elliðaárvoogs** voru samþykktar til auglýsingar í júní. Ártúnshöfði, Elliðaárvogur er stærsta þróunar- og uppbyggingarsvæði Reykjavíkur og stefnt er að svæðið verði umhverfisvottað í samræmi við BREEAM vottunarkerfið.

HverfisSKIPulag – Breiðholt

HverfisSKIPulag fyrir Breiðholt var samþykkt á tímabilinu. HverfisSKIPulagið hefur verið undirbúið í samráði við **hundruði Breiðhýltinga** og byggir á að halda í það fjölmarga

sem er gott í hverfinu en breyta öðru. Leiðarljósið er sjálfbært hverfi og að gera Breiðholtið að enn betri stað til að búa á.

Sementsturnarnir á Sævarhöfða verða tákn sjálfbærni

Niðurstöður í alþjóðlegu hönnunarsamkeppninni Reinventing Cities, C40 urðu þær að sementsturnarnir á Sævarhöfða fá að standa áfram, fá nýtt líf og verða tákn sjálfbærni. Vinningstillagan gerir ráð fyrir borgarbúskap, veitingastað og lifandi samfélagsmiðju í ört stækkandi Bryggjuhverfi.

Miklabraut og Sæbraut í stökk

Nokkur hönnunarteymi hafa unnið tillögur um **Miklubrautarstökk og Vogabyggðarstökk** og voru þær tillögur kynntar á fundi 15. júní í Tjarnarsal Ráðhúss Reykjavíkur. Tillögurnar eru afrakstur hugmyndaleitar sem Reykjavíkurborg auglýsti 2020. Vogabyggðarstökkurinn verður m.a. hluti af uppbyggingu fyrsta áfanga af Borgarlínu. Nálgast má kynningarnar á skipulag.reykjavik.is.

Hönnunarsamkeppni um Fossvogsbrú

Ríkiskaup fyrir hönd Vegagerðarinnar hefur boðið til opinnar hönnunarsamkeppni, sem er framkvæmdasamkeppni, um útlit og hönnun brúar yfir Fossvog fyrir almenningssamgöngur, m.a. Borgarlínu, hjólandi og gangandi ásamt stígum, akreinum og umhverfi að brúnni innan samkeppnissvæðis.

Gönguleiðir endurnýjaðar í eldri hverfum

Borgarráð hefur heimilað umhverfis- og skipulagssviði að bjóða út framkvæmdir við endurnýjun gönguleiða í eldri hverfum á þessu ári. Alls verða endurnýjaði um **2,6 kílómetrar** af gangstígum og gangstéttum.

Dregið úr umferðarhraða og mengun

Tillaga að hámarkshraðaáætlun Reykjavíkur hefur verið samþykkt. Markmið hennar er að stuðla að bættu umferðaröryggi í Reykjavík til að koma í veg fyrir alvarleg slys á fólki í umferðinni. Nauðsynlegt er að draga úr umferðarhraða til að ná því. Rannsóknir sýna að hraði bifreiða hefur einnig mikil áhrif á mengun. Lækkun hraða gæti skapað allt að **40% samdrátt í magni svifryks** ef keyrt yrði á 30 km hraða í stað 50 km. Nagladekk slíta vegum 20 – 30 falt hraðar en ónegld dekk.

Orkuskipti

Kærunefnd útboðsmála komst að þeirri niðurstöðu að Orku Náttúrunnar, ON, hefði ekki verið heimilt að taka gjald fyrir afnot af stöðvunum sem settir hafa verið upp. Straumur var því tekinn af 156 hleðslustöðvum. Farið hefur verið fram á frestun réttaráhrifa úrskurðarins. Nefndin hefur gefið Ísorku og ON frest til 30. júní til að skila umsögnum um málið. Óvissa ríkir um hvenær hægt verður að taka stöðvarnar aftur í notkun.

Bensínstöðvum fækkar um þriðjung í Reykjavík

Í lok júní hjólaði borgarstjóri milli þriggja bensínstöðva; Ægissíðu, Egilsgötu og Miklabraut, og skrifaði undir samning við Festi og Krónuna, Olíuverslun Íslands og Haga og Skeljung um **nýtt hlutverk bensínstöðvalóða** í þeirra eigu. Olíufélögin munu sjá um framtíð eða sölu sinna lóða en með það fyrir augum að lóðirnar nýtist undir íbúðir og atvinnuhúsnæði.

Á fimmta tug bensínstöðva eru í Reykjavík og þær búa yfir landrými sem gæti rúmað allt að 1.400 íbúðir. Með nýrri samþykkt, er í upphafi horft til 12 stöðva í íbúðarhverfum víðs vegar um borgina þar sem reisa má a.m.k. 500 íbúðir. Með fækkun stöðvanna fækkar eldsneytisstöðvum í íbúðabyggð en stöðvar verða áfram starfræktar fyrst og fremst við stærri umferðargötur. Jarðefnaeldsneytisdælum fækkar úr 109 í 73 eða um 33%.

Græn svæði, kolefnisbinding og blómleg borg

Nýtt deiliskipulag fyrir Rauðhóla auglýst

Tillaga að nýju deiliskipulagi fyrir Rauðhóla hefur verið sett í auglýsingu. Tilgangurinn er að bæta alla umgjörð í kringum umferð gangandi, hjólandi og ríðandi um svæðið til að styðja við góða upplifun fjölbreyttra útivistarhópa af þessu svæði í takt við náttúruna. Markmiðið er jafnframt að hlúa að svæðinu og stuðla að vernd þess.

Opin leiksvæði endurgerð

Opin leiksvæði við Víðihlíð, Grænuhlíð, Ljósheima, Vesturás, Þverás, Deildarás og Kleifarvegverða verða endurgerð í sumar. Endurgerðin felur í sér landmótun, endurnýjun gróðurbeða, leiktækja og yfirborðsefna eftir þörfum. Áhersla er á öryggismál eins fallvarnarefni og aðgengi fyrir alla. Áætlaður kostnaður er 120 milljónir króna.

180 blómategundir í borginni í sumar

Sumarblómin sem prýddu borgina í sumar koma flest öll úr Ræktunarstöð Reykjavíkur. **Gulur var þemaliturinn** í ár en 180 tegundir og yrki mátti finna í blómaflórunni í Reykjavíkurborg í sumar þegar öll litbrigði eru talin með.

4 Borg fyrir fólk

Þróun borgarsamfélagsins til 2030

ENGIN SKILIN EFTIR

Í Reykjavík verður græna umbreytingin byggð á réttlæti, sanngirni og þátttöku. Íbúar búa við öryggi og geta haft jákvæð áhrif á eigið líf og annarra í nútíð og framtíð.



Unnið er að ýmsum samfélagslegum þáttum til að græna umbreytingin komi öllum borgarbúum til góða og tryggji að engin verði skilin eftir.

Mætum grunnþörfum íbúa um lífsskilyrði og öryggi

Þegar litið er til þess hvernig grunnþörfum íbúa um lífsskilyrði og öryggi er mætt þá er unnið skv. áætlunum í **uppbyggingu og viðhaldi húsnæðis**, svo sem leikskóla í verkefninu Brúum bilið, húsnæði grunnskóla- og frístundastarfs, búsetukjarna fyrir fatlað fólk, húsnæði aldraða, húsnæði fyrir heimilislausa o.s.frv. Samþykkt var nýtt átaksverkefni í uppbyggingu leikskóla í Reykjavík sem hrinda á í framkvæmd síðar á árinu; þ.e. ný leikskólahús úr einungum á þremur stöðum í Reykjavík þar sem þörfin er mest og tvær fullbúnar leikskólarútur.

Ný **velferðarstefna Reykjavíkur til ársins 2030 ásamt ítarlegri aðgerðaáætlun sem gildir til ársins 2025** var samþykkt í borgarstjórn 15. júní 2021. Rauður þráður nýrrar velferðarstefnu er að öll þjónusta er skipulögð og framkvæmd út frá þörfum og vilja notenda. Helstu breytingar sem stefnan felur í sér er að þjónustusvæði borgarinnar verða fjögur og rafræn þjónustumiðstöð verður sett á laggirnar og þjónusta við börn og fjölskyldur efld.

Áframhaldandi innleiðing á **menntastefnu** og **frístundastefnu** er í ferli. Hafinn er undirbúningur nýrrar löggjafar um farsæld barna og samþykktar hafa verið tillögur stýrihóps um heildstæða þjónustu fyrir börn með sérstakar þjónustubarfir.

Aðgerðaáætlun gegn sárafátækt liggur fyrir en í henni má finna aðgerðir sem miða að því að sporna við sárafátækt hjá börnum og fjölskyldum þeirra. Í aðgerðaráætluninni eru settar fram 15 aðgerðir til ársins 2023; fimm aðgerðum er lokið, 9 aðgerðir eru í ferli og 2 aðgerðir eru ekki hafnar.

Samráðsferli um **aðgengisstefnu** er á lokastigum og áætlað er að stefnan fari í umsagnarferli í haust.

Fólk í fyrirrúmi

Aðgerðir og þjónusta eru skipulögð út frá áherslupættinum fólk í fyrirrúmi og til að skapa jöfn tækifæri fyrir íbúa borgarinnar. Verkefnið **Betri borg fyrir börn** sem hefur verið tilraunaverkefni í Breiðholti miðar að því að bæta þjónustu við börn, ungmenni og fjölskyldur þeirra í skóla- og frístundastarfi. Samþykkt var á tímabilinu að innleiða verkefnið um alla Reykjavíkurborg.

Unnið er að innleiðingu nýrrar löggjafar um **farsæld barna** og innleiðingu tillagna stýrihóps Ísaks um heildstæða þjónustu fyrir börn með sérstakar þjónustubarfir sem samþykktar voru í júní 2021. Ráðinn hefur verið verkefnastjóri og faglegur leiðtogi skólaþjónustu þjónustumiðstöðva í núverandi mynd sem vinnur fyrir skóla- og frístundasvið og velferðarsvið. Undirbúningur er hafinn við að setja af stað ýmsa starfshópa vegna verkefnisins.

Jafnframt er unnið samkvæmt áætlunum við að efla **stuðning við börn af erlendum uppruna** í skóla- og frístundastarfi til að tryggja virka þátttöku þeirra og hefur verkefnið **Velkomin í hverfið** nú verið innleitt í öll hverfi borgarinnar.

Í velferðarþjónustu hefur markvisst verið unnið að því að auka umfang **notendasamráðs** og notendakannana. Lögð er áhersla á að samtal og kannanir séu á nokkrum tungumálum til að fá raddir sem flestra. Á öðrum ársfjórðungi var framkvæmd viðamikil aðgengiskönnun meðal notenda velferðarsviðs þar sem kallað var eftir óskum þeirra hvernig þeir vilja sækja um þjónustu til sviðsins og eiga samskipti um þjónustuna. Þær niðurstöður voru nýttar inn í vinnu við velferðarstefnu og aðgerðaáætlun með velferðarstefnu. Þar komu fram sterkar óskir notenda um að nálgast þjónustuna um rafrænum hætti. Stofnun **rafrænnar þjónustumiðstöðvar** er m.a. ákall við þeim óskum.

Í **velferðartækni** er áframhaldandi þróun og innleiðing verkefna. Í heimahjúkrun eru áframhaldandi prófanir á verk- og tækniferlum skjáheimsókna og hafa notendur val um að fá skjáheimsókn í stað hefðbundinna heimsókna heimahjúkrunar. Þannig hefur myndsamtlum í heimahjúkrun fjölgað um 46% á tímabilinu. Undirbúningur af hafinn fyrir prófanir á sjálfvirkum lyfjaskömmtum í heimþjónustu.

Þá eru yfirstandandi **vinnu- og virkniúrræði** borgarinnar til að skapa störf og virkniúrræði fyrir þá sem eru atvinnulausir eða notendur fjárhagsaðstoðar enda er búist við töluverðu atvinnuleysi fram eftir ári. Vinnumarkaðsaðgerðir hófust haustið 2020 með áherslu á ráðningu einstaklinga með og án bótaréttar, oftast í 6 mánaða ráðningar. Í sumar er búð að ráða alls 163 einstaklinga. 477 viðbótarsumarstörf fyrir námsfólk 18 ára og eldri voru í boði í samvinnu við Vinnumálastofnun og voru þau fullnýtt af sviðum Reykjavíkurborgar. Einnig var fjölgað um 200 störf fyrir 17 ára einstaklinga og voru þau einnig fullnýtt af sviðum Reykjavíkurborgar. Almenn ánægja er með sumarstarfsfólk og mörg verkefni sem hafa fengið brautargengi vegna þessa.

Teymisstjóri Virknihúss hefur tekið til starfa og undirbúningur að starfi Virknihúss er hafinn með góðu samstarfi við Vinnu og virknimiðlun borgarinnar. Verið er að leita að heppilegu húsnæði fyrir starfsemi Virknihúss.

Samtal og þátttaka íbúa

Hvað varðar samtal og þátttöku íbúa er áfram unnið að því að borgarbúar láti í sér heyra. Drög að **lýðræðisstefnu** Reykjavíkur eru í umsagnarferli fram í ágúst 2021 og er áætlað er stefnudrögin, aðgerðaráætlun og mælanleg markmið verði lögð fyrir borgarstjórn í september 2021.

Menntun fyrir alla

Menntun fyrir alla á öllum aldursskeiðum er lykilþáttur í starfsemi borgarinnar. Í upphafi árs var hleypt af stokkunum þriggja ára **átaksverkefni í snjallvæðingu** í skóla- og frístundastarfi þar sem er lögð áhersla á þróun kennslu- og starfshátta og valdeflingu barna og ungmenna í gengum tækni og sköpun. Börn og unglingar eru bæði í formlegu og óformlegu námi í skóla- og frístundastarfi. Á grunni **menntastefnu** Reykjavíkurborgar er unnið að því að öll börn hafi sterka sjálfsmynd, trú á eigin getu og náí árangri og eru fjölmörg slík verkefni í gangi í skóla- og frístundastarfi. Fylgst er með líðan barna og unglinga í reglubundnum könnunum. Rannsóknir og greining vann rannsókn um heilsu og líðan ungs nemenda í 8., 9. og 10. bekk grunnskólum Reykjavíkur í febrúar 2021.⁴ Þá var nemendakönnun Skólapúlsins fyrir nemendur í 1-5. bekk grunnskóla framkvæmd og niðurstöður síðast uppfærðar í lok maí 2021.⁵

Bætt lýðheilsa

Drög að **lýðheilsustefnu** Reykjavíkur voru lögð fram til kynningar í borgarráði í maí 2021 og til fyrri umræðu í borgarstjórn 1. júní 2021. Stefnudrögin eru til birtingar og samráðs á Betri Reykjavík fram í ágúst 2021. Í aðgerðaáætlun stefnunnar eru vel á fjórða tug aðgerða sem ætlað er að vinna að þremur meginmarkmiðum stefnunnar; a) Bætt heilsa og vellíðan á öllum æviskeiðum, b) Jöfnuður til heilsu og vellíðanar – enginn skilinn eftir og c) Heilsa og vellíðan er vegvísir í allri starfsemi Reykjavíkurborgar. Aðgerðir stefnunnar dreifast á öll fagsvið Reykjavíkurborgar auk þess sem áhersla er á þátttöku í heilsuefandi leik- og grunnskólastarfi og heilsuefandi eldri borgara í samstarfi við Landlæknisembættið. Í lok apríl hófst einnig vinna við mat á áhrifum COVID-19 faraldursins og samfélagslegra takmarkana vegna hans á lýðheilsu eftir hópum innan samfélagsins.

⁴ Niðurstöður rannsóknarinnar má sjá hér: <https://innri.reykjavik.is/is/gogn-og-gaedamal/skyrslur-og-aaetlanir>. Hlekkurinn er á skýrslur R&G á innri vef Reykjavíkurborgar sem er eingöngu fyrir Reykjavíkurborg. Niðurstöður fyrir landið allt má sjá hér: <https://rannsoknir.is/skyrslur/>.

⁵ **Samantekt** á því hvernig hlustað er á raddir barna og fylgst með líðan og högum þeirra í gegnum kannanir, lögð fram á fundi skóla- og frístundaráðs þann 9. mars 2021.

5 Stoðaðgerðir

Sviðsmynda- og áhættugreiningar

Gerð sviðsmynda um það hvernig borg Reykjavík verður árið 2035 með tilliti til efnahagslegra, samfélagslegra og umhverfislegra þátta var langt á veg komin í lok júní.

Könnun um hvaða drifkraftar það eru sem hafa munu áhrif á þróun borgarinnar var send til þátttakenda um miðjan maí. 113 einstaklingar utan borgarkerfisins sem og innan þess voru beðnir um að taka þátt og bást alls 77 svör. Í framhaldi voru haldnar tvær sviðsmyndavinnustofur þar sem alls 21 tóku þátt. Stefnt er að því að klára gerð sviðsmynda fyrir miðjan júlí og að því að nota sumarið til að rýna niðurstöðurnar áður en þær verða til kynningar í ágúst.

Stafræna umbreytingin

Stafræna umbreytingin felur í sér að ná fram efnahagslegri, jafnt og umhverfisvænni hagræðingu í starfsemi borgarinnar á þann hátt að upplýsingatækni sé nýtt á skynsaman og upplýsandi hátt. Upplýsingatæknin verði drifkraftur í allri nýsköpun og endurmótun borgarinnar. Tæknilegir grunninniðir hafa verið styrktir til að undirbúa farveginn fyrir stafrænni umbreytingu borgarinnar. Endurskipulagning á verklagi og ferlum hefur staðið yfir ásamt ráðningum á auknum mannauði til að koma verkefnum á laggirnar. Búið er að manna allar stöður fyrir stafræna leiðtoga fagsviðanna og flestir nú þegar hafið störf og eru að kynna sér og ná utan um forgangsröðun verkefna. Upplýsingatækniinniðir hafa verið styrktir og lagður grunnur að innkaupum fyrir grænni upplýsingatæknirekstur. Vinna stendur yfir við tilfærslu á tölvuvélasölum í skilvirkari gagnageymslu á borð við græn gagnaver og við markvissa innleiðingu á fjarfundarbúnaði inn á starfstöðvar og í hugbúnaðardreifingu.

6 Samvinna við fyrirtæki borgarinnar

Í ársbyrjun 2021 voru samþykkt erindisbréf fyrir fjóra starfshópa til að efla samvinnu Reykjavíkurborgar við B-hlutafyrirtækin. Í starfshópunum sitja fulltrúar borgarinnar og B-hlutafélaganna jafnframt þess sem samráð er við aðra hagsmuna aðila.

Starfshóparnir eru:

- a. Samstarf um orkuskipti á næstu árum með þátttöku borgarinnar og fyrirtækja hennar til að tryggja markviss og góð orkuskipti á næstu árum.
- b. Samstarf um græn innkaup, sjálfbæra og félagslega fjármögnun og önnur græn fjármál til að drífa áfram græna planið á næstu árum fyrir Reykjavíkurborg og fyrirtæki hennar.
- c. Stefnumótun fyrir Hringrásarhagkerfið í borginni með aðkomu fyrirtækja borgarinnar, sem tekur til söfnunar og miðlunar, innkaupa og fráveitna, t.d.

nýtingu á glatvarma, en einnig langlífi hluta, endurnýtingu og aðgerðir gegn plastmengun og matarsóun.

d. Reykjavík sækir fram og verði ein af kolefnishlutlausum borgum innan EES svæðisins 2030 og verði með því sýnidæmi innan Horizon Europe áætlunar Evrópusambandsins sem gefur tækifæri til að draga að fjárfestingar og styrkfé til metnaðarfullra nýsköpunarverkefna í borginni.

Starfshóparnir skiluðu niðurstöðum í byrjun júní og þann 14. júní voru tillögur þeirra kynntar í Tjarnarsal Ráðhúss Reykjavíkur. Tillögurnar ávarpa m.a. reglubundið samráð borgarinnar og fyrirtækja hennar og verður áfram til skoðunar hvernig má treysta það betur í sessi. Tillögurnar eru til vinnslu á skrifstofu borgarstjóra og borgarritara.

7 Innleiðing sjálfbærniastaðla

Til að mæla árangur Græna plansins horfir Reykjavíkurborg til innleiðingar staðla sem mæla sjálfbærni. Reykjavíkurborg skrifaði í september 2020 undir samning um að innleiða staðalinn ISO 37120, um sjálfbærar borgir og samfélög frá alþjóðlegu samtökunum World Council on City Data (WCCD). Staðallinn mælir umhverfislega, efnahagslega og samfélagslega sjálfbærni borgarinnar og styður við innleiðingu heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna hjá borgum. Reykjavíkurborg mun innleiða þrjá ISO staðla um sjálfbærar borgir og samfélög. Staðlarnir samanstanda hver um sig af 60-150 mælikvörðum í 17 yfirflokkum sem stýra og mæla frammistöðu borga á hverju áherslusviði fyrir sig. Vottun verður svo veitt árlega eftir því hve mörgum mælikvörðum verður skilað inn hverju sinni.

Innleiðingu fyrsta staðalsins, ISO 37120 um þjónustuveitingu borgarinnar og lífsgæði íbúa hennar, er nú lokið og hlýtur borgin vottun haustið 2021 frá samtökunum World Council on City Data (WCCD) en þau aðstoða borgina í þessu verkefni. Reykjavíkurborg og WCCD hafa átt í miklu samtali um aðferðarfræði og nálgun hvers og eins mælikvarða og hefur borgin tekið inn sjónarmið óháðs þriðja aðila sem hefur nú staðfest að borgin hljóti hæstu gæðavottun sem býðst og hlaut mikið lof fyrir gæði gagna og fjölda mælikvarða sem skilað var inn.

Innleiðing annars staðalsins, ISO 37122, um snjallvæðingu borgarinnar er samtímis þessu kominn vel á veg en niðurstöðum verður skilað til WCCD í júlí 2021. Unnið verður úr athugasemdum ef einhverjar verða með það markmið að skila inn niðurstöðum og lykiltölum sem gagnast borginni til þess að fylgjast með framþróun snjallvæðingar og að hafa samanburð við aðrar borgir. Reykjavíkurborg verður í hópi fyrstu borga heims til þess að hljóta þessa snjallborgarvottun haustið 2021.

Markmið Reykjavíkurborgar með innleiðingu snjallstaðalsins er að mæla árangur og þroskaferli borgarinnar sem snjallborg. Þá er m.a. átt við framvindu deili- og hringrásahagkerfisins og framsækni í nýjungagjöllum lausnum. Niðurstöðurnar verða nýttar til þess að fylgjast með stöðu borgarinnar á alþjóðavísu í gegnum samanburðargrunn WCCD, sem leiðarljós í því að betrubæta borgarumhverfið á snjallan og stafrænan hátt og til þess að kortleggja Heimsmarkmiðavinna borgarinnar.

Það sama á við um þriðja staðalinn, ISO 37123 um seiglu (resilience) borgarinnar, en innleiðing hans hefst í lok ársins 2021. Með seiglu er átt við að borgin geti aðlagð og jafnað sig fljótt á þeim áföllum sem hún gæti orðið fyrir af völdum náttúruhamfara eða manna. t.d. jarðskjálftum, eldgosum, heimsfaröldrum líkt og COVID-19, fjármálakreppum, netárásum og fleira.

8 Samantekt

Yfirliti yfir innleiðingu Græna plansins á fyrsta ársfjórðungi ársins 2021 er ætlað að veita greinargóða yfirsýn yfir stöðu innleiðingarinnar og framkvæmd einstakra aðgerða og áætlana. Mikil vinna hefur verið lögð í bregðast við þeim efnahagslegu áföllum sem kórónaveirufaraldurinn hefur haft í för með sér og í að taka markviss skref til að framtíðarsýn Græna plansins geti orðið að veruleika. Þannig endurspeglar ársfjórðungsskýrslan öfluga fjárfestingu í grænum samgöngum, grænum innviðum, grænum hverfum, grænni nýsköpun og grænum störfum sem ætlað er að auka lífsgæði fólks í borginni og gera Reykjavík að enn betri stað til að búa og starfa.

Ítarlegt yfirlit yfir stöðu aðgerða Græna plansins árið 2021 og einkum um annan ársfjórðung ársins má sjá í viðauka við ársfjórðungsskýrsluna.

